



Talaia Oarsoaldea

OARSOALDEKO EKONOMIA ETA
GIZARTE-SAREAREN EGOERAREN
ANALISIA, COVID19AK ERAGINDAKO
OSASUN-KRISIAREN ONDORIOZ.

ekainak 1 - uztailak 3, 2020

COVID19ak enpresetan izan duen eragina

Laburpen orokorra





Koronabirusaren pandemia gizarte osoari eragin dion eta aurreikusi ez genuen gertaera izan da. Osasun eta gizarte ondorioez harago, **Euskadiko ondorio ekonomikoak azaleratzen hasi dira, BPGa %3,2 eta enplegua %2,8 murriztu** baitira 2020ko lehen hiruhilekoan.

Oarsoaldearen kasuan, **2,17 puntu igo da langabezia otsaila eta apirila** bitartean.

Sektoreka egin dugu jarraipena, egoera eta beharrak ikusten joateko.

608 enpresekin hitz egin dugu.



Erentxak Udalak



Lezoko Unibertsitate Udalak



Oarsoaldea



Oartzunco Udalak



Pasaiako Udalak



Gipuzkoako Foru Aldundia



Diputación Foral de Gipuzkoa



Laburpena

Etenaldia eta ziurgabetasuna.

Enpresa gehienetan krisiak eragin du. Etenaldia eta ziurgabetasuna dira koronabirusaren krisiari dagokion etapa laburtzeko adjektiboak.

Hiri-ekonomia, turismoa, kultura nahiz aisialdia eta pertsonen mugikortasun sektoreak, kolpatuenak.

Pertsonen mugikortasunaren mende zeuden, aldez aurretik zailtasunak zituzten, autonomoen eta enpresa txikien presentzia handia dutenez, egoera ahulagoan daude.

Laburpena

Jarduera gehiena eraikuntzak eta industriak izan dute, eskea jaitsi, salgaien mugimendua murriztu eta ziurgabetasuna izan arren. Ildo horri jarraiki, aldi baterako enplegu-erregulazioko espedienteetan sartu dira eta lanorduak murriztu dituzte.

Teknologia berriak, energia, sozio-sanitarioa, logistika eta elikagaiak sektoreetan eragin txikiagoa.

Dena den, testuinguru orokorrak eragiten die eta bilakaera egoeraren bilakaera orokorraren arabera izango da.

Laburpena

Enplegua mantentzea eta egoerarekiko bizirik irautea bihurtu dira enpresen kezka nagusi.

Ondoren, diru-sarrerak desagertuta edo murriztuta, gastuei aurre egiteko likidezia lortzea izan da beren kezka handia erresistentzia-etapa honetan. Enpresen ehuneko handiak enpresa-sarea mantentzen laguntzeko likidezia-programak lortu ditu edo horretan dihardu.

Talde kalteberenak, enpresa txikiak

mesfidati ageri dira finantzaketa-lerroak eskatzeko orduan eta batzuek lortzeko zailtasunak dituzte, beraz, babes-lerroak eskatu dituzte eta oraindik horretan ari dira. Aurrekoari eutsiz, neurri ekonomikoetara iristeko gestioak errazteaz gain, laguntza publikoei buruzko informazioa eta orientazioa ematea lagungarria da horiek lortze aldera.

Laburpena

Enpresa txikiak arriskuak beren gain hartzeko beldur dira, kezkati daude baliabide publikoak urriak direlako eta merkatuan erantzunik eskaintzen ez duelako. Enpresa handien kezka nagusia, ordea, nazioarteko merkatuaren bilakaera da.

Enplegua galtzeari eta enpresak desagertzeari dagokionez, ondore larriak hautematen ari dira.

Krisi honen egiazko garrantzia sektore guztietan “normaltasun berrirantz” aurrera egitean, mugikortasun mugak altxatzean, sustatuko diren neurri ekonomikoak aplikatzean ikusiko dugu. Merkataritzaren eta ostalaritzaren sektorean jarduerak itxi dituztela ikusi dugu, baina oraindik ezin daiteke irismena antzeman.

Laburpena

Kezka orokorra da ikustea zein izango den **merkatuaren eta, oro har, ekonomiaren portaera irailetik aurrera.**

Susperraldiak zaila dirudi gutxienez 2020. urtean. Bilakaera motela izaten ari da, ingurunean egoerari aurre egiteko aldakortasuna, etorkizunari buruzko ziurgabetasuna, konplexutasuna eta erantzun argirik eza dira nagusi. **Baliteke Covid-19 koronabirusaren ondorioz enpresek beren adierazleak eta enplegua kaltetzea**, enpresen jarduerak neurrizko denboran krisiaren aurreko jarduera berreskuratzea ezinezkoa duen neurrian.



Laburpena sektoreka.



Merkataritza

Merkataritza egoera berrira moldatuz joan da.

Errealitatea desberdina da, azpisektorearen eta negozio-eredu ezberdinen arabera. Gutxien sufritu duen sektorea elikagaiena izan da, oinarrizko jardueratzat jo baitzen. Halaber, hobe egokitu dira bere negozio-ereduan online salmenta zutenak.

Azpisektoreak: moda, osagarriak eta bitxiak izan dira kaltetuenak.

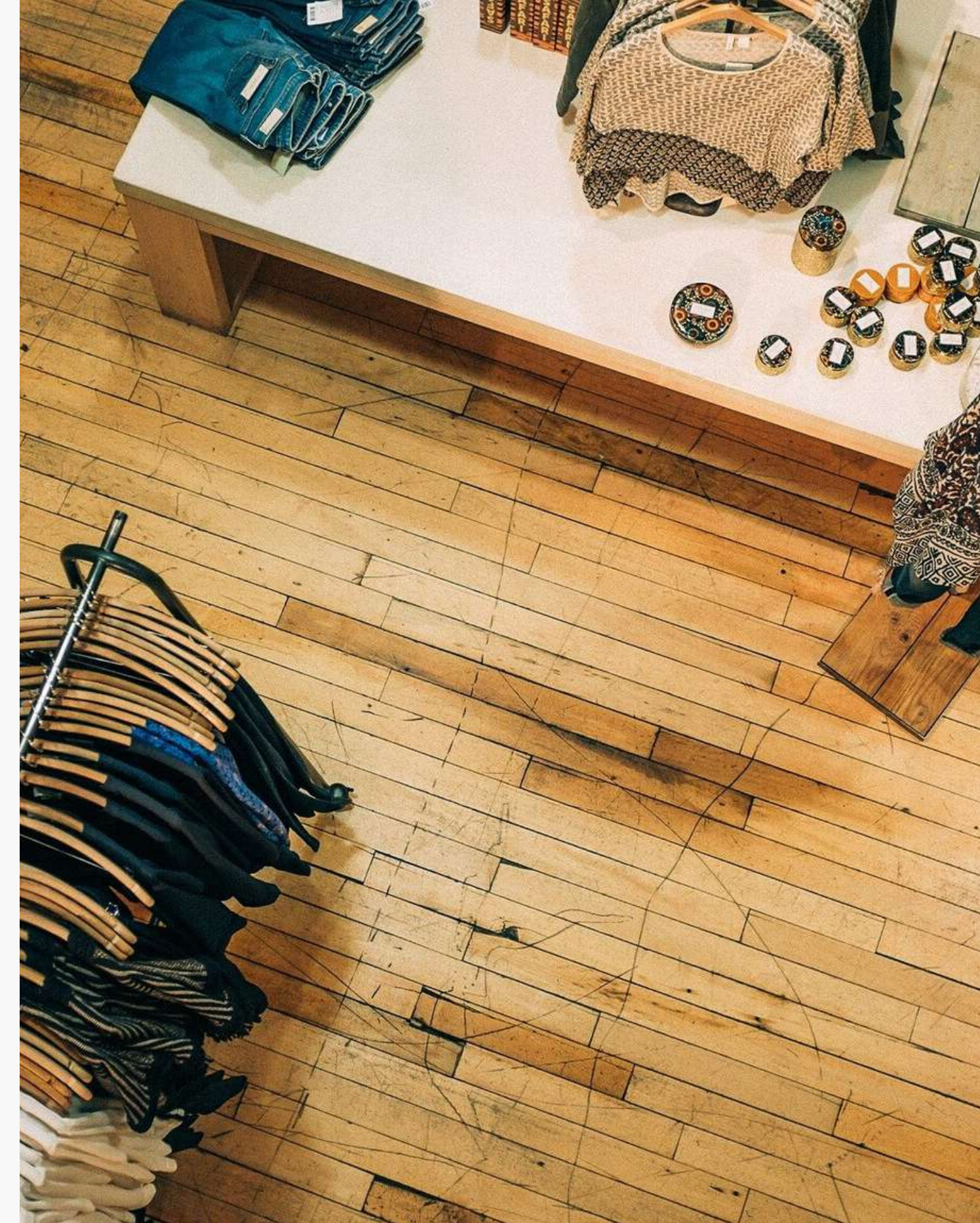
gutxiago saltzen ari dira, ekitaldiak egiten ez direlako.... batik bat, zaila suertatzen ari zaie jaietan eta eskoletan funtsatutako produktuak zituztenei. Nolanahi ere, dagoeneko gauzak erosiak zituzten eta saldu ezin duten stocka dute.

Hasieran kontsumitzaileak tokiko saltokietan erosi du eta suspertze-neurriek,

hala nola bonuek (Oiartzungo udalerriaren kasuan), **apur bat piztu dituzte salmentak**. Hala eta guztiz ere, merkataritza gune handiek ireki dutela hauteman da.

Likideziari eutsiz, egoera anitza da.

Batzuek behar izan dute eta eskatu ere bai; beste batzuentzat, ordea, ez da beharrezkoa izan edo eskaerak konplexuak direlakoan daude.



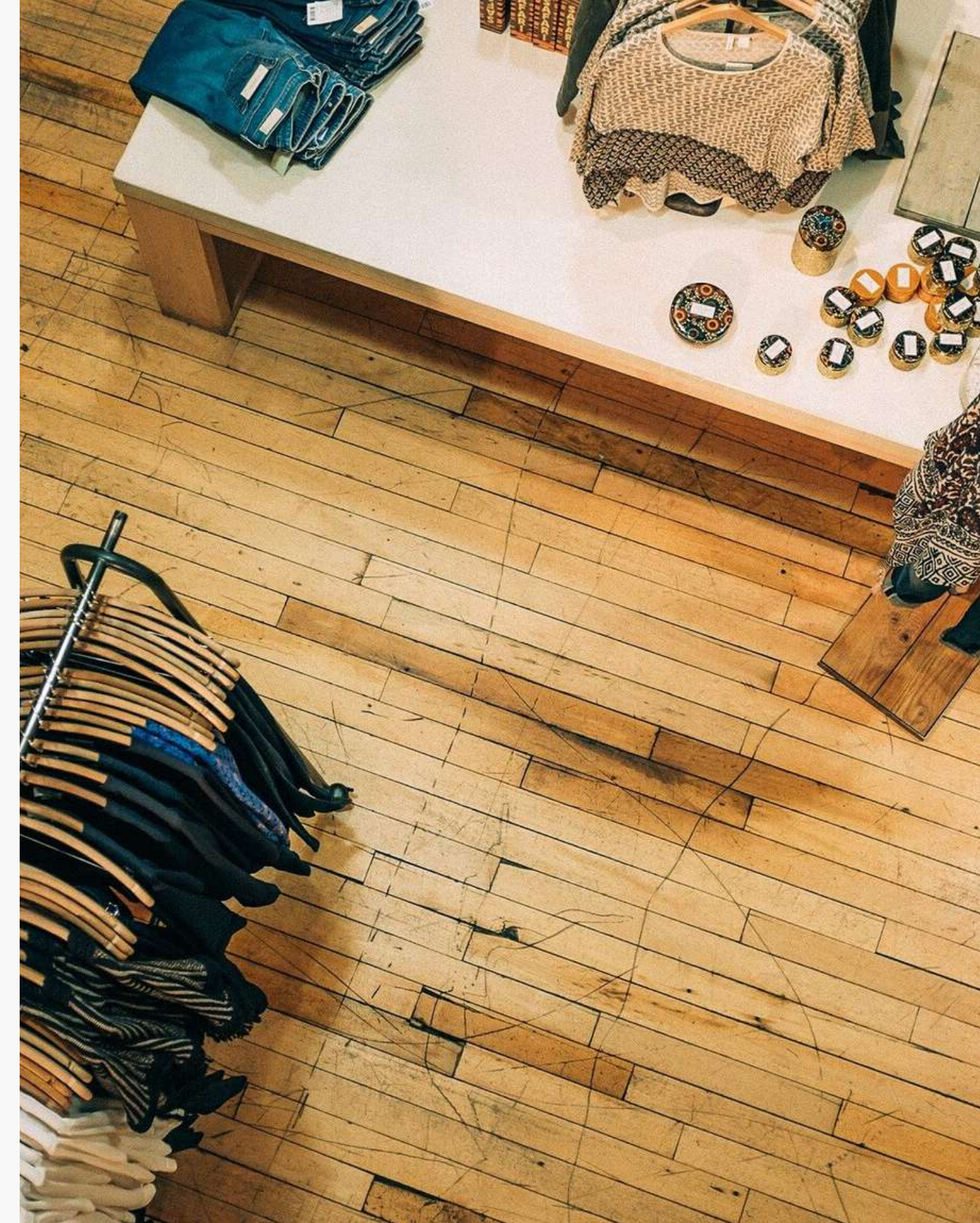
Oro har, segurtasun-neurriek ez dizkiete salmentei eragiten eta saltokiak arazorik gabe egokitu dira.

modaren sektoreak du egoerarik zailena, jantziak desinfektatu behar baititu.

Establezimendu batzuetako jabeak erretiratzear daude eta ez dira aldaketak planifikatzen ari.

Beren helburua egoera jasan eta jarduera itxi behar duten unera iristea da.

Establezimendu irekiek jakinarazi digutenetik urrunago, kaleetan zehar paseatzean **establezimendu itxiak edo itxiko dutenak daude.**



Ostalaritza

Ostalaritza astez aste hobetu da.

Gehienak nahiko ondo ari dira lanean, batez ere asteburuetan. Jendeak nahiago du terrazatan kontsumitzea, beraz, hori dutenek zentzu horretan abantaila dute. Era berean, eguraldia lehen baino faktore kritikoagoa da, eguraldi onarekin oso ondo lan egiten baita.

Susperraldia motelagoa izaten ari da turismoari lotutako establezimenduetan.





Turismoa

Beraien jardueraren etenaldia jasan dute.
Orain zerbitzuak egokitu dituzte eta turismoa
erakartzeko lanean ari dira.



Turismoa

15

Turismoko azpisektore guztiek gara dezakete beren jarduera, nahiz eta batzuetan edukierak mugatuak dituzten.

Batez ere turismoaren sektorean kezka dago eta **sentipen orokorra da susperraldia oso motel gauzatuko dela.**



Turismo-ostatuak

zerbitzuak eman ditzakete. Irekiak daudenek langileekin dihardute eta udari begira, batez ere **abuzturako, turisten erreserba-mugimenduak** hasi dira. Dena den, oraindik **erreserba gutxi** daude, aurreko urteetakoekin alderatzen baditugu. Nazioarteko turistek nola erantzuten duten ikusi nahi da.

Museoak

Museo guztiak jendearentzat irekiak daude. Guztiek beren eskaintza eta ordutegiak segurtasun-neurri berrietara egokitu dituzte. Lanean hasten ari dira. Hasieran bisitarien kopurua txikia da, asteburuan hobetu arren. Gainera, **kasuren batean Frantziako turisten erreserbak jasotzen hasi dira.**



Turismo-zerbitzuetako enpresak.

dagoeneko beren zerbitzuak eskain ditzakete, baina eskaintza tokiko jendearentzat egokitzen ari dira.

Batez ere turismoaren sektorean kezka dago eta sentipen orokorra da susperraldia oso motel gauzatuko dela.





Kultura eta sormen ogibideak

Egoera zaila da ia diziiplina guztietan. Kulturaren eremuan jarduera eta ekitaldi guztiak eten dira eta artisten nahiz enpresen zati garrantzitsua jardunik gabe gelditu da.

Ekitaldiak berriz formulatu behar dira.



Kultura eta sormen ogibideak

Sektorerako planteatu diren laguntzek ezin diote errealitate anitz eta zailari erantzun. Aldez aurretiko ezegonkortasunak pertsona asko laguntzetatik kanpo uzten ditu, ez baitituzte baldintzak betetzen.

Beharrak mapeatzea. Herri administrazioen aldetik sektoreak laguntzekin dituen arazoak mapatzea interesgarria litzateke, administrazioari lotutako legedian arau-aldaketa proposatzeko.

Ogibide sortzaileak

Kasuren batean **fakturazioa asko jaitsi da** eta **jarduera eten** ere bai beste kasu batzuetan.

Jakitun dira sare sozialak eta merkataritza elektronikoa ezinbesteko alderdiak direla bizirik irauteko eta beren jarduerekin aurrera egiteko.

Dena den, **lan egiteko moduari ez diote uko egin nahi**, ferekaz eta slow filosofiarekin, laburbilduz, eskuz garatzen baita.



Artisau- eta teknologia-enpresen artean lankidetza.

Torrekuan artisau- eta teknologia-enpresen artean sortzen den lankidetza oso garrantzitsua da, batez ere, teknologiaren ikuspegitik sormen-ogibideetarantz, ogibide horien beharra digitalizatzea baita.



Gastu pertsonalak minimizatzen dira.

Gastu pertsonalak minimizatzen dira banakako proiektuetan eta horri esker jarduera etenda egon arren, egoerari eutsi diezaioke.

Ziurgabetasun-maila altua.

Merkataritza-zereaginean ahalegina teknologia berriak erabiliz.



IKTak

Sektore honek ez du hainbeste kalte jasan. Oro har, guztiek hilabete hauetan beren jarduera mantendu dute.



Aurretiaz hitzartutako proiektu-zorroa

Hala ere, egia da aurretiaz hitzartutako proiektu-zorroaren gainean lan egin dela. Nolanahi ere, lanerako hilabeteak zituzten aurretik. Udazkenean ikusi beharko da beren bezeroetan krisiak izan duen eragina.

Jardueraren %100era itzuli da.

Aisiaren sektorean aritzen zen enpresaren bat kaltetuta suertatu da. Hala ere, jardueraren % 100era itzuli da, berriz eusten ari baitzaizkie proiektuei. Are gehiago, proiektu berriak ateratzen dihardute eta beren egoera abaguneak bultzatuta etorri da.

Sektore honen ustez, etorkizunak aukerak eskainiko dizkie.

INDUSTRIA



Orokorrean sektore honek jardueran kalteak jasan ditu eta egoera enpresa bakoitzaren jardueraren arabera ezberdina da.



Autonomozioarekin lotutakoak kaltetuak bereziki.

Sektore honetan lanean aritzen diren enpresek sektorerako suspertze-neurrien emaitzak ezagutu nahi dituzte. Beste kasu batzuetan, berriz, bestelako eremuetan aukerak bilatzen saiatzen ari dira.

Pixkana suspertzen ari dira.

orokorrean antzematen ari den ziurgabetasun handia azpimarratu behar da. Gutxienak izan arren, enpresa-talde batek aurreko urteko fakturazioa mantendu du eta etorkizun ona dute, urterako lan-karga baitute.

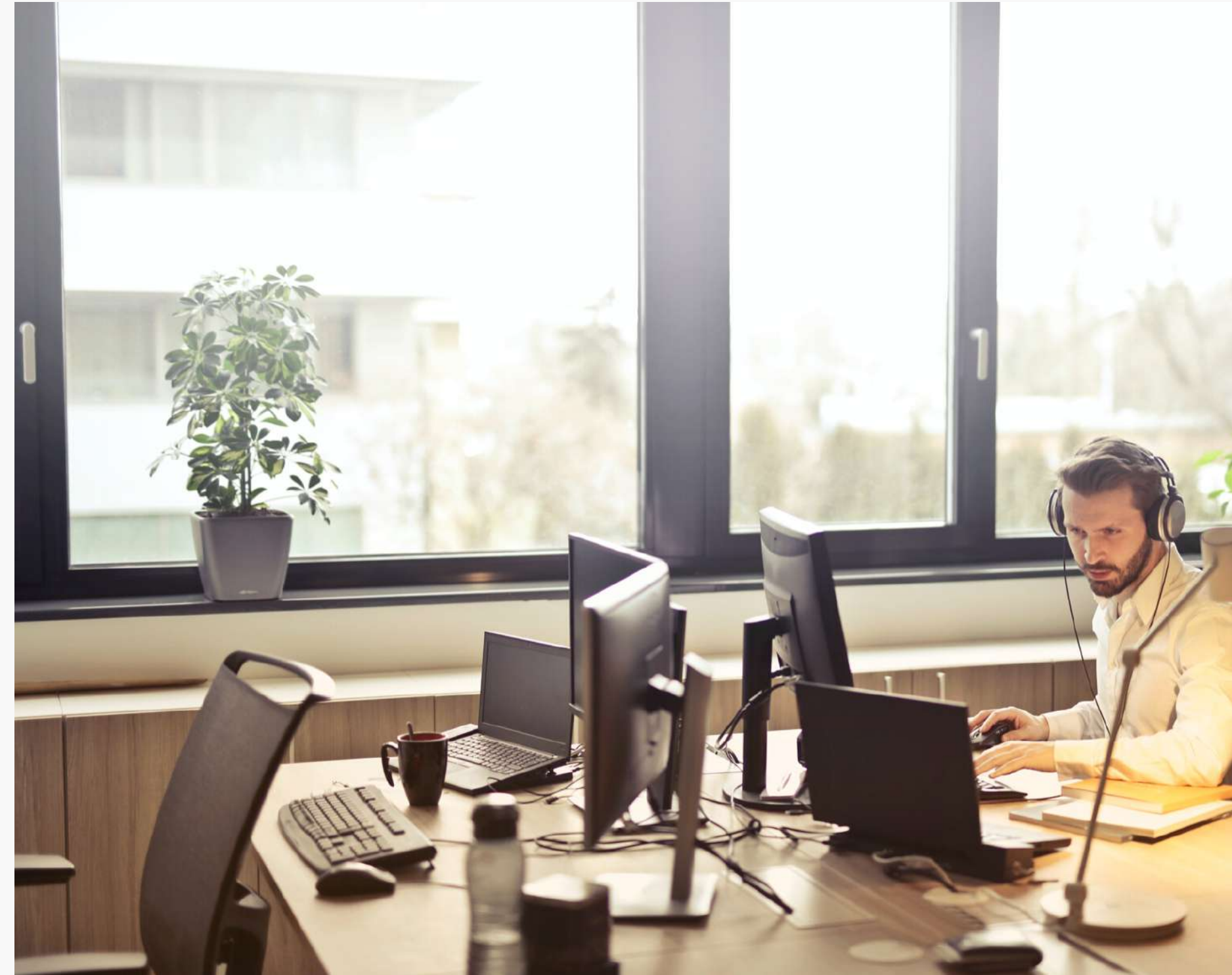
INDUSTRIA

Behar izan duten enpresek aldi baterako enplegu-erregulazioko espedienteetara jo dute.

Eskatu ez dutenek, ordea, bestelako neurriak erabili dituzte, hala nola telelana, lanaldia murriztea, lanaldi intentsiboak, txandak aldatzea, ordainsariak eta oporrak murriztea. Orokorrean, enpresa txikiak.

Likidezia

Likideziaren ikuspegitik, oro har, enpresak, dirudienez, oraingoz egoera onean daude. Abiapuntuko egoera ona zen eta ICO eta ELKARGI maileguak eskatu dituzte.



INDUSTRIA

Suspertzeko neurriak

merkataritza-lana indartzen ari da eta anizten jarraitzen dute: **merkatu eta sektore berriak**.

Hausnarketa estrategikoari eutsiz, enpresa gehienek ez dute planteatzen eta merkatuan gertatuko denaren zain daude, beren bezeroek emango dituzten urratsen baitan erabat.

Ehuneko altuak ziurgabetasun handiaz hitz egiten du.

Beraz, enpresak ez dira ausartzen etorkizunari begira aurreikuspenak egiten.





ERAIKUNTZA

ETA ANTZEKO ZERBITZUAK

Obra publikoak eta fatxaden birgaitzea mantendu egingo dira. Urte amaiera arte badago jarduera.



ERAIKUNTZA

Etxebizitzako eta igogailuetako lanak ekainera arte atzeratu ziren.

Behar-beharrezkoak zirenak gauzatu dira eta orain lanean hasi dira.

Obra berriei dagokienez, ia geldirik egon dira eta arazoak dituzte hasteko.

Enpresa igotzaileak.

igogailuekin aritzen diren enpresek mantentze-lanak egiten dituzte beren negozio-lerro batean.

Ez du etenaldirik izan, **negozio-eredua zatikatur** dutelako.



GARRAIOA

Autobusak alokatzen dituzten enpresek nahiko egoera zaila dute, aurreko urteko salmentekin erkatuz gero, fakturazioa % 2-% 25 da.



2021.urterako aukerak txarrak dira

Ikastetxeetarako eta turismorako lan egiten dute... ezezaguna da irailean eskola-garaiari nola eutsiko zaion. Horrez gain, bidaiatzeko eta, batez ere, taldean egiteko beldurra dago.

Autobusen erabilera mugatua (edukiera) ez da ekonomiaren ikuspegitik bideragarria.

Enpresaren batek zerbait gehiago fakturatzen du, Osakidetzako langileei, eguneko zentroei edo desgaitasuna duten pertsoneri zerbitzuak emateari esker.

Gastuak oso altuak dira, ibilgailuak leasingaren bitartez ordaintzen baitira.

oraingoz ordainketak geroratzeko aukerarik ez baitute ikusten. Gainera, gastu arruntak, pabiloiaren gastuak, etab. ere altuak dira. Langileak aldi baterako enplegu-erregulazioko espediente baten barruan daude.

ELKARGI, ICO MAILEGUAK

Elkargiren abala eskatu dute, baina eskatutakoaren % 50 besterik ez zaie eman.

Halaber, ICO maileguak eskatzen ari dira. Hala ere, lortu dituzten zenbatekoekin bakarrik hilabete gutxi batzuei eutsiko diete.

Sektore-elkarteen bitartez konponbideak bilatzen saiatzen ari dira.

funtsezko elementuak: autobusen leasing-kuotak geroratzea eta eskola-garraioa eteteagatik kalte-ordaina lortzea. Dena den, enpresa batzuek zerbitzua ikastetxe hitzartuei ematen diete eta kalte-ordainerako eskubiderik ez dute.



Diagnosticoko guztiak eskuragarri hemen

www.covid19oarsoaldea.com

